

HENDERICKX, Adelfons (eigenlijk Pieter Jan Adelfons), advocaat (Antwerpen 7 september 1867 - Antwerpen 24 juni 1949).

Studeerde aan het Jezuïetencollege Onze-Lieve-Vrouw te Antwerpen, waar hij leider werd van de door Adolf Pauwels opgerichte Vlaamsche (Studenten) Bond. Als medewerker aan De Student organiseerde hij eveneens de eerste Vlaamsche Studentenlanddag te Antwerpen (1885). Studeerde rechten te Leuven, was er secretaris van Met Tijd en Vlijt en stichtte in 1888 het Vlaams studentenblad Ons Leven. Promoveerde in 1890 en vestigde zich als advocaat in zijn geboortestad, waar hij, met A. Pauwels, de enige was die uitsluitend in het Nederlands pleitte. Werd een ijverig lid van de Vlaamsche Wacht, voorzitter van De Klauwaertszonen, bestuurslid van het Verbond der onpartijdige Vlaamsche Kringen, lid en herhaaldelijk voorzitter van de Nederduitsche Bond.

Stichtte het strijdend Vlaams blad Ons Recht, waarvan hij geruime tijd hoofdredacteur was. Hij had de leiding over de Vlaamse fractie van de Meetingpartij, naast Edward Coremans. Werd in 1906 als kandidaat van het Democratisch Verbond (de volksfractie van de Meeting) tot volksvertegenwoordiger gekozen. Hij bleef lid van de Kamer tot

1919. Hij onderscheidde zich als onbuigzaam Vlaams strijder. Stond Edward Coremans bij in de verdediging van de Vlaamse gelijkheidswetten en sprak tijdens de debatten uitsluitend Nederlands. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij werkzaam in de activistische beweging. In augustus 1918 werd hij secretaris-generaal van het ministerie van justitie voor Vlaanderen. Henderickx heeft de Raad van Vlaanderen echter steeds van de hand gewezen. Hij werd op 14 november 1919 wegens activisme door het Assisenhof te Antwerpen veroordeeld tot tien jaar dwangarbeid en levenslang verlies van burgerrechten. Na zijn voorwaardelijke invrijheidstelling in mei 1921 beschreef hij onder de schuilnaam Ad. van der Heyde zijn gevangenisleven in Drie jaar in een Belgische Bastille. Hij sloot zich aan bij de Vlaamse Frontpartij. Toen deze partij de kandidatuur van dr. A. Borms voordroeg tijdens de tussentijdse verkiezingen (1928), werd Adelfons Henderickx plaatsvervanger. Ook hij mocht geen zitting nemen, omdat zijn burgerlijke rechten hem ontnomen waren.

In 1932 werd Henderickx ondervoorzitter van de Vlaamsch-nationale Volkspartij, een federatie van Vlaams-nationale groeperingen. In november 1933 kreeg hij, samen met A. Borms en H. van Puymbrouck, het beheer in handen van De Sche.de, dat een onafhankelijk Vlaams-nationaal blad werd (z. aldaar).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd hij benoemd tot lid van de Commissie voor Rechtsherstel. Dat kostte hem na de bevrijding een veroordeling tot twintig jaar dwangarbeid en het betalen van een miljoen frank schadevergoeding. Totaal blind geworden werd hij, na een opsluiting van veertien maanden in de strafkolonie te Merksplas, in vrij-

heid gesteld. Heel zijn bezit, tot en met zijn schamele meubels, werd in beslag genomen. De blinde man bracht zijn laatste levensjaren door in volslagen armoede, bijgestaan door zijn echtgenote en geholpen door vrienden en verwanten, tot hij, stervend overgebracht naar het Sint-Elisabethgasthuis, daar op 24 juni 1949 overleed.

WERKEN: *Vlaamsch in 't Middelbaar onderwijs. Verslag op het Congres van het Davidsfonds te Lier* (1905); - *Vijftigjarig bestaan van den Nederduitschen Bond*, in *Ons Volk Ontwaakt* (13 april 1912, p. 170-171); - *De vastheid der benoemingen van de Professoren bij de vervlaamschte Hoogeschool van Gent en de blijvende geldigheid der aldaar uitgereikte diploma's*, in *De Eendracht* (15 oktober 1916); - *Drie jaren in een Belgische Bastille* (1924).

LITERATUUR: *Hof van Assisen van Antwerpen, 10, 11, 12, 13 en 14 november 1919. Zaak Adelfons Henderickx. Acte van beschuldiging, ondervraging, getuigenverhoor, requisitorium en pleidooien* (1919); - K. Vrijman, *In memoriam Adelfons Henderickx*, in *Opstanding*, nr. 5 (1949); - M. de Goeyse, *Ons Leven jarig*, in *Het Handelsblad* (28 november 1963); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939, I-III* (1969); - A.W. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme. De geschiedenis van de jaren 1914-1940* (1969, tweede uitgave).

KAREL C. PEETERS

HENDRIKSSONE, G. pseudoniem van F. Hiel